

**D R A G O N U L R O Ş U**

COPERTA COLECȚIEI:  
DONE STAN



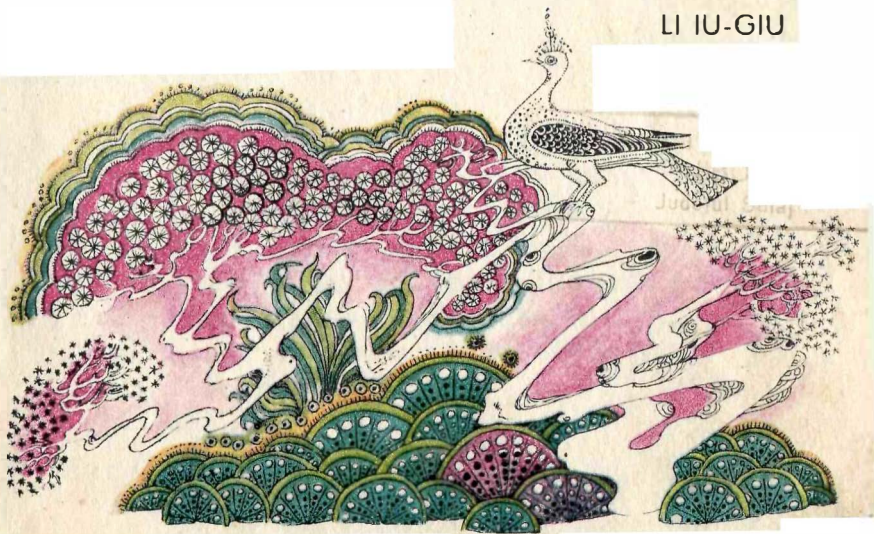
EDITURĂ ION CREANGĂ 1971

# DRAGONUL ROȘU

Povești populare chineze

repovestite de

LI IU-GIU



Ilustrații și copertă:  
CHINSCHI ELENA

## POC-TROSC!

Demult era un lac și pe malul lacului era o pădure de cocotieri. În pădure trăiau șase iepuri. Într-o zi, o nucă de cocos coaptă, de pe o creangă din vârful cocotierului, a căzut în apă și a făcut: „Poc! Trosc!” Iepurii au auzit și neștiind ce s-a întâmplat s-au speriat și în mare grabă au luat-o la fugă.

O vulpe, văzându-i alergînd, i-a întrebat:

– De ce fugiți?

Iepurii au răspuns:

– A venit Poc-Trosc!

Vulpea, cum a auzit, a luat-o la fugă.

Maimuța, văzîndu-i pe toți fugind, a întrebat:

– De ce fugiți?

Vulpea i-a răspuns:

– A venit Poc-Trosc!

Maimuța, auzind, a luat-o și ea la fugă.

Fiecare ducea vestea mai departe. Astfel: cerbii, porcii, taurii, rinocerii, elefanții, urșii negri, urșii albi, panterele, tigrii, leii au luat-o la goană unii după alții.

Toți fugeau din răsputeri, cu capetele plecate și cu cît fugeau mai repede, cu atîta se temeau mai mult.

La poalele muntelui se afla un leu cu coamă uriașă și cînd a văzut leii și celelalte animale fugind de rupeau pămîntul, a întrebat:

– Aveți gheare, aveți colți, sinteți cei mai puternici, de ce fugiți?

– A venit Poc-Trosc! au răspuns toți fugind mai departe.



– Dar cine este Poc-Trosc? Unde este? a întrebat leul cu coamă uriașă.

– Nu știm, au răspuns leii fugind.

– Nu trebuie să fugiți, mai întâi trebuie să vă lămuriiți. Cine v-a speriat că vine Poc-Trosc? a întrebat leul cu coamă uriașă.

– Tigru! au răspuns leii în fugă.

Atunci leul cu coama mare l-a întrebat pe tigrul, și acesta i-a spus:

– Am aflat de la panteră!

Cînd a întrebat pantera, pantera i-a spus că a aflat de la ursul alb. Ursul alb, că a aflat de la ursul negru, ursul negru, de la elefant, elefantul, de la rinocer, rinocerul, de la taur, taurul, de la porc, porcul, de la cerb.

Toți răspundeau că au auzit unii de la alții.

În cele din urmă, a întrebat pe vulpe și vulpea i-a spus că a aflat de la iepure.

Leul a întrebat atunci iepurele, care i-a răspuns:

– Pe acest Poc-Trosc de care ne temem l-am



auzit toți șase cu urechile noastre. Veniți cu noi și o să vă arătăm locul.

Iepurii l-au condus pe leul cu coamă uriașă pînă la pădurea de cocotieri și arătîndu-i locul i-au zis:

— Poc-Trosc se află acolo.

Întîmplător, tocmai atunci a mai căzut o nucă de cocos din copac în apa lacului și s-a auzit: „Poc-Trosc!”

Leul cu coamă mare a zis:

— V-ați lămurit acum. Zgomotul l-a făcut nuca de cocos, care a căzut în apă. N-aveți de ce vă teme. Era cît pe-aci să vă rupeți labele de atîta fugă.

Toți au răsufolat ușurați, văzînd că s-au speriat degeaba.

## DRAGONUL ROȘU

Legenda spune că de mult provincia Sițuan și mai ales partea de apus a ei a suferit o secetă cumplită.

Arborii, care altădată înveseleau cu verdele lor crud privirile oamenilor și alinau dogoarea soarelui cu răcoarea lor prietenoasă s-au îngălbenit pe neașteptate. Palmierul, santalul și arborele de fier și-au plecat privirile în pulberi, plângându-și miile de brațe ofilite. În unele odinioară limpezi, florile de lotus se

legănau triste, cu lacrimi neputincioase. Soarele, arzînd din zi în zi mai tare, a deschis răni adinci pămîntului.

Într-un sat micuț de pe malul unui pîrîu, sat în care se statornicise de mult timp neînduplecata sărăcie, trăiau într-o biată colibă o mamă și feciorul ei de patrusprezece ani, Nie-lang. Mama, nici tînără nici bătrînă, era numită de oamenii din sat Mătușa Nie. Erau foarte săraci. Cu greu își duceau zilele. O bucată de pămînt cît palma le dădea o recoltă atît de mică, încît Nie-lang era nevoit să se ducă la munte să strîngă surcele și să taie iarbă, apoi să le schimbe pe cîțiva pumni de orez. Băiatul era foarte harnic, ascultător și prietenos și toți sătenii îl lăudau și-l iubeau ca pe copilul lor.

Într-o zi de dimineață, la primul cîntat al cocoșului, Nie-lang și-a pus coșul în spate și a plecat, ca de obicei, spre munte. Pe drum și-a amintit că întîlnindu-se cu prietenul său, Cian-sing, acesta i-a povestit că bogătaşul Țou-hun a primit în dar un cal alb, care

putea străbate zilnic 1 000 de li<sup>1</sup>. Domnul Țou a poruncit sătenilor ca fiecare să-i aducă iarbă proaspătă pentru cal. Și așa, tot gîndindu-se, a trecut peste muntele Dragonul Roșu. La poalele muntelui se afla riul Dragonului, ale cărui ape, în fiecare primăvară, sclipeau risipind argintiul nenumăraților pești, iar priveștea sporea în farmec cînd priveai panglicile unduitoare ale ierbii de apă. Acum însă, numai pietrele goale țineau locul a ceea ce altădată părea a fi veșnic, dînd un aer straniu albiei secate de apă. Nie-lang tocmai voia să-și schimbe drumul, cînd în fața lui apăru ceva alb. Uitîndu-se mai bine, văzu că era un iepure. Nie-lang s-a gîndit: „Iepurele mănîncă iarbă, deci luîndu-i urma voi da de ceea ce caut.” Zis și făcut. A mers băiatul cît a mers, tot urmărind iepurele și dintr-o dată iepurele alb a dispărut după o stîncă. Dincolo de stîncă, în fața privirilor uimite ale lui Nie-lang, s-a așternut un covor moale și proaspăt de iarbă. După ce s-a desmeticit băiatul, s-a bucurat ne-

<sup>1</sup> Li — unitate de măsură; jumătate de km.

spus și repede s-a apucat de treabă tăind iarba. Și-a umplut coșul și s-a întors acasă. A doua zi, mergînd în același loc, a observat că iarba era la fel de frumoasă, părăind neatinsă. Se petrecuse ceva foarte ciudat, după cum își dădea seama Nie-lang.

Istețul băiat, a hotărît ca – de vreme ce iarba crește la loc, așa de frumoasă și într-un timp atît de scurt – în loc să treacă zilnic muntele străbătînd atîta amar de drum, mai bine s-o mute la el în grădină. Scoțînd iarba cu rădăcină cu tot, băiatului i-a fost dat să vadă o nouă ciudățenie: dedesubt era un lac cu apă limpede și luminoasă ca soarele din miez de vară, pe fundul căruia se zărea o perlă nemaipomenit de mare și de învăpăiată. Părea că în ea își oglindesc fața toți sorii.

S-a înserat. Soarele a coborît spre asfințit, străbătînd același drum pe care se afundă de cîte ori noaptea vine să-și înlocuiască sora cea dalbă, ziua. Mama pregătise masa și-l aștepta pe Nie-lang. Cum l-a văzut l-a întrebat îngrijorată:

– Ce s-a întâmplat? De ce ai întârziat atât de mult?

Băiatul i-a povestit toată întâmplarea. Scoțînd perla din sîn, odaia lor s-a umplut de o lumină atât de vie, încît amîndoi și-au acoperit ochii orbiți de strălucire. Mama, speriată, l-a rugat pe Nie-lang să ascundă perla în vasul cu orez. După masă, băiatul s-a dus în grădină și a sădit iarba lîngă tufișul de bambus.

A doua zi, cum s-a crăpat de zi, Nie-lang s-a sculat și s-a dus în grădină să vadă iarba. Nu mică i-a fost mirarea cînd a găsit iarba cea verde și frumoasă uscată. Totul se petrecuse într-o noapte. Îngîndurat, s-a întors în casă și ridicînd capacul de pe vasul cu orez a rămas încremenit. A strigat-o în grabă pe mama sa:

– Mamă! Minune mare! Orezul a crescut și a umplut vasul, iar perla strălucește deasupra lui!

Atunci și-a dat seama că perla nu era o perlă obișnuită, ci una fermecată, cu puteri tainice. Avea puterea de a spori orice. Dacă era pusă pe bani îi înmulțea de nu mai aveai unde să-i pui, dacă o așezai

într-un vas cu orez, orezul nu se termina niciodată. Astfel mama și fiul, ajutați de puterea miraculoasă a perlei nu mai duceau lipsă de nimic. Fiind săraci și cunoscînd lipsurile, îi ajutau pe toți ceilalți oameni din sat, care de la un timp începuseră să prindă cheag.

Toate acestea au ajuns la urechile stăpînului din sat, Țou-hun, care auzind de comoara lui Nie-lang, l-a chemat în grabă pe vătaful moșiei, pentru a se sfătui cum să ia-n stăpînire perla fermecată.

Vătaful i-a spus:

– Mărite, familia Nie e o familie săracă. Îi dai cîtiva galbeni și gata!

Știaua însă că Nie-lang e un băiat isteț, care nu va renunța la perlă. S-au gîndit atunci la un șiretlic: să-l învinuiască pe Nie că a furat perla, care aparținea din tată-n fiu familiei Țou. Domnul Țou a trimis la băiat acasă împreună cu vătaful patru slujitori să-i ceară perla, iar în cazul în care ar fi refuzat să i-o ia cu forța.

Întîmpierea a făcut ca vorba lor să fie auzită de

Cian-sing, rîndaşul lui Țou-hun. El a găsit un prilej să fugă la familia Nie și să-i anunțe nenorocirea ce-i pîndește. Totodată l-a sfătuit pe Nie-lang să fugă din sat cît mai repede. Tocmai cînd voia Nie să dispară, s-a întîmplat să se întîlnească cu vătaful și cei patru slujitori, care se îndreptau spre casa lui. Vătaful, furios, i-a tăiat calea; strigîndu-i:

– Imediat să-mi dai perla pe care ai furat-o stăpînului, altfel îți vei atrage asupra ta ura mării sale și vei fi dat morții.

Ascultînd, mîhnit, Nie-lang l-a întrebat:

– Voi, care-l slujiți pe Țou-hun, voi, care năpăstuiți pe sărmani, cum puteți dovedi că am furat perla?

Vătaful nici n-a vrut să dea ascultare cuvintelor lui Nie și miniei sale drepte, ci a poruncit însoțitorilor să caute perla. Băiatul a înghițit perla și oamenii lui Țou-hun l-au bătut pînă l-au lăsat lat. Vecinii, veniți la strigătele băiatului, au reușit să-i sperie pe slujitori și au ajutat-o pe mama lui Nie să-l ducă în colibă și să-i oblojească rănile. Stînd pe marginea patului.





mama îl veghea plângînd. După miezul nopții Nie-lang s-a trezit și a strigat:

– Mi-e sete! Vreau apă!

Văzînd că vorbește, mama s-a bucurat mult și i-a adus un castron plin, dar de ce bea apă, mai mult striga că-i e sete. Cu greu, Nie-lang s-a dat jos din pat și a ajuns la cofa cu apă pe care a băut-o dintr-o sorbitură. Tremurînd toată, mama i-a spus:

– Ce-o să se întîmple cu tine?

Băiatul i-a răspuns:

– Inima mea parcă-i un foc și mă arde. Mi-e sete mereu.

– O cofă de apă ai băut. De unde să avem atîta apă?

– Vreau să beau apă din rîu.

Cum a terminat de vorbit Nie-lang, fulgere puternice au luminat casa și din depărtări au răbufnit zgomotele înfricoșătoare ale tunetelor. Nie-lang a pornit spre ușă și mama, cu inima bătîndu-i speriată, îl urma pas cu pas.

Ajuns la riul întunecos ca o noapte, fără surisul lunei, asupra-i, băiatul a început să-i soarbă undele. Tunetele au răpăit ca mii de tobe uriașe, iar fulgerele dese ca țesătura razelor de soare vara învăluiau în focul lor riul. Mama a văzut cu spaimă că apele rîului scăzuseră la jumătate și prinzîndu-și fiul de un picior i-a spus:

— Fiule, ce-i cu tine?

Nie-lang a întors capul spre mama sa. Dar ce schimbare uluitoare! Pe cap îi răsăriseră două coarne, deasupra gurii îi crescuse o uriașă mustață albastră, iar gîtul îi era acoperit cu o salbă strălucitoare de solzi roșii.

— Mamă dragă, dă-mi drumul. Mă voi transforma într-un dragon și mă voi răzbuna.

Furtuna se întetise. Ploua din ce în ce mai tare, iar valurile rîului, la început mici, crescuseră cit casa. Întreg satul era în picioare. Înpăimîntați, oamenii pîndeau pe stăpînul satului, Țou-hun și pe oamenii săi, care veniseră să-l prindă pe Nie-lang, să-i ia perla.

Dar Nie înghițind perla care-l ardea, băuse atîta apă, încît se transformase într-un dragon roșu. Mama încă-l mai ținea de picior.

– Dă-mi drumul, mamă! Fiul tău trebuie să se răzbune.

Și Nie-lang, cu o mișcare bruscă, a intrat în apă. Apele s-au agitat și mai tare. Păreau un uriaș cazan în clocot.

– Femeie nenorocită, unde ți-e fiul? spuse Țou-hun zguduind-o pe mama lui Nie-lang de umăr.

– Căpcăunule, lasă-mă! Nu-ți ajunge că fiul meu s-a făcut dragon din pricina ta? Apoi întorcîndu-se spre apă:

– Nie-lang, dușmanul tău e aici.

Stăpînul Țou-hun a lovit-o cu piciorul și a dat năvală spre apă. Un fulger roșu și un tunet asurzitor, și din adîncuri s-a înălțat un val uriaș, care i-a luat pe Țou și slujitorii săi și i-a depus pe fundul rîului. Furtuna s-a potolit ca prin farmec. O adiere abia simțită și cîteva picături de ploaie stinghere stăteau măr-

turie palidă a grozavei frământări ce încetase brusc.

S-a crăpat de ziuă. În liniștea zorilor apele râului s-au despicat și Nie-lang i-a spus mamei sale:

– Mamă, am plecat!

– O, fiul meu, cînd o să te întorci?

– Sîntem două lumi aparte. Voi veni înapoi cînd va înflori piatra, iar caii vor purta pe creștete coarne.

Îndurerată, mama a înțeles că nu-i mai era dat să-și vadă feciorul niciodată. Cu inima zdrobită, s-a așezat pe o piatră și striga zadarnic:

– Fiule, fiule . . .

Vîntul purta pe aripile sale chemările tot mai slabe ale mamei lui Nie-lang. De 24 de ori auzind strigătele ei, dragonul roșu a întors capul și tot atîtea insulițe au răsărit pe rîu. De durere și de dorul fiului răpit de necuprinsul apelor, mama lui Nie-lang a murit, dar insulițele stau neclintite. Cine colindă meleagurile provinciei Sițuan poate vedea și astăzi spinările îndurerate ale celor 24 de insulițe, martore ale tristei legende.

## OUUL DE PĂUNIȚĂ

Într-o zi un unchiaș cu părul alb s-a dus la munte să taie lemne. A văzut un copac mare de camfor și a ridicat toporul să-l taie și, pe cînd îl tăia, cînta:

*Copacule mare, te tai  
Să cumpăr pe tine bucate,  
Altfel mor de foame, măi frate.*

Deodată, din vîrful copacului, s-a auzit cineva cîntînd:

*„Unchiașul, unchiașule, lasă toporul și nu-l tăia  
Lasă copacul să facă umbră, eu stau în copac  
și clocesc ouă.”*

Unchiașul a ridicat capul și a văzut în pom o păuniță mare, cu pene minunate colorate, care clocea în cuib.

Razele soarelui pătrundeau printre frunze și ouăle străluceau ca aurul.

Unchiașului i s-a muiat mîna, a scăpat toporul și i-a cerut iertare păuniței:

– Păună-păuniță, nu te supăra, eu nu mai văd bine, și a continuat oftînd adînc: Am doi copii. Cel mare e leneș, celălalt e prea mic. Acasă n-am de nici unele, nici vacă, nici plug, nu pot să ar, nu pot să semăn, nu am din ce trăi. Ca să trăiesc trebuie să tai lemne.

Păunița și-a desfăcut aripile, a plecat capul și a zis:

– Ești un unchiaș bun la suflet, ia o pană să o dai copiilor și să le spui să cînte acest cîntec:

*„Pană de păun, purtată de vînt, peste munți să treci, peste ape reci, și să mergi departe, comoara să găsești să ne ferești.”*

Cînd vor termina cîntecul, pana de păun va zbura înainte, iar ei s-o urmeze, și unde se va opri pana, acolo vor găsi comoara și după ce o vor lua veți trăi în belșug.

Cum a terminat de vorbit, păuniței i-a căzut o pană de aur. Unchiașul s-a aplecat să ridice pana și i-a mulțumit.

Apoi, fără surcele, numai cu toporul în mînă, s-a întors acasă.

Fiul cel mai mic tăia buruieni pentru porc, prin fața casei, iar fiul cel mai mare stătea tolănit în pat.

Unchiașul a povestit copiilor săi cele rostite de păuniță și le-a dat pana, zicînd:

– Duceți-vă cu pana după comoară, ca să aveți o viață îmbelșugată.

Fiul cel mai mic a pus cuțitul jos, a luat pana și s-a dus să-l scoale pe fratele mai mare. Fratele mai mare a căscat, s-a întors pe partea cealaltă și a adormit.



Unchiașul s-a dus la el și i-a dat două palme. Abia atunci băiatul s-a frecat la ochi și s-a sculat.

Fiul mai mic a cîntat cîntecul penei de păun și deodată pana i-a scăpat din mînă, zburînd înainte ca o săgeată de aur.

L-a tras după el pe fratele mai mare, să urmeze pana de păun.

Drumul era plin de mărăcini, picioarele lor sîngeau de înțepături. Pe drum, fratele mai mare – leneșul – s-a culcat și strîmbînd din nas a zis:

– Nu mai merg!

Fratele mai mic cînta:

*Nu te teme de pelin,  
Nici de piedici cînd s-arată,  
Peste munți și mări treci lin,  
Miarea dulce te așteaptă.*

L-a ridicat pe fratele mai mare și au alergat mai departe după pană. Deodată, un perete mare din piatră roșie s-a ivit în fața lor și pana a căzut jos.

Fratele mai mare s-a așezat lângă perete ca să-și mai tragă sufletul. Zidul mare de piatră avea o poartă de cremene, care era bine închisă cu un lacăt mare de fier.

Fratele mai mic a zis:

– Nu avem cheie! Cum deschidem lacătul?

Deodată, pana de jos s-a prefăcut în cheie. Fratele mai mic a băgat cheia în lacăt și când poarta s-a deschis, au văzut că au în fața lor o peșteră adâncă.

Fratele mai mic își trase fratele mai mare după el, să intre în peșteră. Cum au pătruns în peșteră, au văzut două case, una era plină cu perle rotunde și strălucitoare, cealaltă era plină cu vite și pluguri.

Vitele erau mari și plugurile erau noi-nouțe.

Fratele mai mare, cum a văzut perlele, s-a luminat la față și a zis rîzînd:

– Dacă am perle, ține-te trai pe vătrai.

În grabă s-a dezbrăcat, a pus haina jos și cu amîndouă mîinile a început să-și umple haina. Apoi a strîns-o și-a luat-o la spinare.



Fratele mai mic nu s-a uitat la perle, ci, mîngîind într-una vitele și cercetînd plugurile, își zicea:

„Dacă am vite și plug, voi trăi mai bine.”

În grabă, și-a pus pe umeri două pluguri și-a luat doi boi de coarne. Amîndoi au ieșit bucuroși din peșteră și cum au ieșit, poarta s-a închis în urma lor, iar lacătul și cheia s-au transformat în doi păuni mici, care zburau în văzduh.

Împreună s-au întors acasă. Cel mare i-a spus unchiașului:

— Noi trebuie să ne despărțim, perlele sînt aduse de mine și sînt numai ale mele. Am să-mi fac o casă în care să locuiesc. Frățiorul meu a vrut boii și plugul, să rămînă în colibă. Tu, tată, să locuiești mai bine cu el.

Unchiașul mîngîia vitele, privea plugurile cele noi-nouțe și era atît de bucuros, de parcă toată lumea ar fi fost a lui, așa că a încuviințat:

— Bine, du-te!

Fratele cel mare a angajat lucrători să-și clădească

o casă nouă. Locuia singur și în fiecare zi **mînca, bea,** dormea și chefuia.

Unchiașul împreună cu fiul cel mai mic din zori și pînă-n noapte deșteleneau pămîntul cu plugurile trase de boi, semănau porumb și grîu. Au strîns atîtea bucate, încît nu mai aveau grija mîncării și îmbrăcăminții.

Unchiașul, văzînd că cei doi fii ai săi nu se mai însoară, a rugat pe unul și pe altul să meargă în pețit; dar nici unul dintre pețitori nu le-a găsit o soție potrivită.

Unchiașul s-a gîndit ce s-a gîndit și în cele din urmă s-a hotărît să-l ajute păunița.

S-a dus din nou la copacul de camfor, din munte, a ciocănit încet cu coada toporului în coaja lui și a început să cînte:

*Copac de camfor, ce semeț te ții,  
La tine vin, din inimă îți cînt!  
Fiilor mei tu să le dai soții.*

Apoi a ridicat capul și a așteptat. Deodată, din copac, a căzut în iarbă un ou mare și roșu.

Unchiașul, cînd a văzut că nu e nici pană, nici fată, l-a ridicat gînditor și s-a întors acasă, copleșit de o tristețe apăsătoare. Fiii săi au venit să vadă oul roșu, s-au îngrămădit să-l ia și l-au scăpat din mîini.

Căzînd în fața pragului, oul roșu s-a spart și din el s-a ivit o fetiță frumoasă, care într-o clipă a devenit o fată numai bună de măritat și stătea zîmbind în prag.

Fiul cel mare a zis imediat:

– Mie îmi trebuie soție!

– Cel mic a zis:

– Nici eu nu am, mai bine să fie a mea!

Unchiașul se gîdea că amîndoi sînt fiii lui și nu știa cum să-i împace. S-a gîndit ce s-a gîndit și și-a zis: Mai bine să hotărască fata, așa că a întrebat-o:

– Fato, tu pe care-l iubești?

Atunci fata s-a înroșit ca focul, și-a plecat capul și a început să cînte:

*Nu vreau perle și nici diamant,  
Ci pluguri să-mi are ogorul;  
Căci munca, ea este tot sporul,  
Și vreau un țăran de bărbat.*

Fratele mai mare, cînd a văzut că fata cea frumoasă a plecat cu fratele mai mic, s-a pierdut de tot cu firea. Inima lui parcă era sfîșiată de gheara unei pisici sălbătice. N-a mai conținut din plîns trei zile și trei nopți.

Inima unchiașului nu mai putea răbda. A alergat iar la munte, a ciocănit încet copacul mare de camfor cu coada toporului și a început să cînte:

*Copac de camfor cu coroană vastă,  
Tu, păuniță, bună, aș vrea să știi:  
Fiul meu mare nu are nevastă!*

Unchiașul a așteptat nemișcat mult timp lingă copac. Deodată, un ou alb a căzut în iarbă. Unchiașul l-a luat în grabă, s-a întors acasă și cu amîndouă mîinile l-a întins fiului mai mare, zîmbind.

Fiul cel mare l-a luat în palme rîzînd și l-a dus în casa cea mică. Cînd l-a aruncat jos, oul s-a spart și

din el a ieșit un șarpe negru, care într-o clipă s-a făcut gros cît un buștean, s-a încolăcit de două ori în cameră, s-a urcat în pat și a stat nemișcat.

Fiul cel mare s-a spăimîntat atît de tare, încît s-a învîinețit la față și-a amuțit, pielea i s-a încrețit ca de găină și se gîndea să fugă unde-o vedea cu ochii. În grabă a luat perlele și pietrele prețioase, s-a dus la oraș și a cumpărat o casă. Ca și mai înainte, minca, bea, dormea și chefua. Nici n-a trecut un an și isprăvise perlele, vînduse casa și toate lucrurile. Nemaivînd ce minca, s-a gîndit să se întoarcă acasă și să trăiască laolaltă cu fratele mai mic.

Auzise că tatăl său împreună cu fratele mai mic și cu cumnata lucrează pămîntul și trăiesc fericiți.

Și-a luat plapuma, o rogojină ruptă, o pereche de pantofi rupți și s-a îndreptat spre satul natal. Dar trecînd prin codru, s-a rătăcit. Codrul era întins și ori-cît s-a învîrtit, n-a mai putut să găsească drumul cel bun. I s-a făcut lehamite să mai meargă, a pus jos ro-



gojina, s-a învelit cu plapuma, s-a culcat și a adormit pînă a doua zi.

Cînd s-a luminat de ziuă, s-a stirnit un vînt rece și s-a trezit. De patru zile nu mîncase, era hămesit de foame. Cum a deschis ochii a văzut un pom încărcat de fructe. Dorea foarte mult să mănînce, însă întreaga-i ființă se simțea vlăguită. De fapt, nici nu voia să se miște, îi era lene să se aburce în pom și să culeagă fructele, așa că a rămas tolănit. Zilele trecură una după alta, și el stătea tot culcat, slăbind ca un țir.

În cele din urmă, a deschis gura și a mușcat din plapumă. Vata i-a astupat gîtul și a murit.

Unchiașul cu părul alb, cînd a auzit că fiul cel mare a murit în codru, a plecat împreună cu fiul cel mic și cu o cazma i-au săpat groapa și l-au înmormîntat.

De cînd a fost îngropat fiul cel mare în acel codru, nimic n-a mai rodit și n-a mai înverzit acolo. În cîțiva ani codrul s-a uscat. Toată lumea l-a numit de atunci „Codrul leneșului”.

## RĂDĂCINA DE NENOROCIRE

Trăia cîndva, în marea împărăție a Chinei, un om foarte sărac. Dacă, uneori, dimineața, se mai întîmpla să aibă după ce să bea o cană de apă, apoi, pentru seara, chiar nimic nu găsea să bage în gură. Astfel își tira necazurile pînă într-o zi cînd, mergînd pe ulița satului, din întîmplare, a găsit un ou. L-a ridicat de jos și, bucuros, a pornit grăbit către casă.

– Ascultă, se adresă el nevestii, cînd intră în odaie. Pe drum am găsit o avere.

– Ce avere? l-a întrebat curioasă soția.

Bărbatul a scos oul din buzunar.

– Iat-o. Dar va trebui să treacă mulți ani pînă cînd are să-și dea rodul.

Apoi, în fața femeii, omul nostru a făcut următoarea socoteală:

– Iau oul și îl pun sub cloșca vecinului, ca să iasă un pui. Puiul are să crească, se va face găină, iar găina are să ouă . . .

– Și din ouăle sale, i-a tăiat vorba femeia, vom scoate alte găini. Bărbate, bietul de tine . . . Nu mai umbla cu prostii.

– Care prostii? s-a stropșit bărbatul la dînsa. Așa vom face, cum zic. Păstrăm ouăle, le punem sub cloșcă, înmulțim găinile și peste trei ani vom avea în ogradă cel puțin trei sute de păsări.

Femeia nici nu-l mai lua în seamă. În schimb el, bărbatul, îi dădea înainte.

– Vindem cele trei sute de păsări și cîștigăm cincisprezece leani<sup>1</sup> de argint. Cinci leani îi punem deo-  
1) Lean – monedă chinezească.

parte, să fie pentru zile negre. Cu ceilalți zece vom cumpăra cinci vaci. Vacile tinere se vor înmulți. După patru-cinci ani, vom avea o cireadă frumoasă, de aproape 150 de capete.

Îmbujorat la față, cu privirea pierdută în gol, se și vedea mare crescător de vite, bogat, plin de bani cum nu mai fusese nimeni în tot neamul său. Înghiți în gol, își linse buzele uscate și își duse gândul mai departe.

– 150 de vaci! . . . 150 de vaci valorează 300 de leani de argint. Am să vînd vacile și am să primesc banii. Cu ei mă fac cămătar. Am să-i dau cu împrumut, voi primi dobîndă și, după trei ani de cămătărie, voi fi om ce valorează 500 leani de argint. Auzi, nevastă? 500 leani de argint! strigă el către femeie.

Uimită, aceasta lăasă lucrul de o parte și veni lîngă dînsul.

– Asta mai zic și eu procopseală, făcu ea în batjocură. Auzi la el: de la un amărit de ou să ajungă la o adevărată avere!

– Să nu rizi, minte scurtă ce ești! Să nu rizi,că so-coteala mea este bine ticluită. Ai răbdare, femeie! Ai răbdare că am să te scot pînă la urmă din sărăcie . . .

Ea s-a așezat pe rogojina din paie de orez. Zimbînd induioșată, l-a lăsat să vorbească și să se îmbete cu vorbe.

– Cînd vom avea 500 leani de argint, am să cumpăr o casă frumoasă și o bucată mare de pămînt. Cît să coste? Hai, fie: 300 de leani. Apoi, cu ceilalți bani, am să-mi cumpăr o nouă soție. Ce viață vom duce atunci! Viață ca-n rai, nevestică!

Dar, „nevestica” – auzind de o altă soție – parcă luase foc în gură. Din femeie blindă ca o mielușică, se preschimbă în tigroaică.

– Îți trebuie altă nevastă? Lasă pe mine, bărbate. Te lecuiesc eu de asemenea dorințe.

Și, fără să mai stea pe gînduri, ridică pumnul, lovi cu înverșunare în ou, apoi răsuflă ușurată.

– Gata. S-a terminat. Mulțumește-mi că nu te-am lăsat să păstrezi această rădăcină de nenorocire.

Ce să-i mulțumească? Văzind oul storcit pe podea, cu gălbenușul scurs printre cojile sfărimate, bărbatul s-a apucat cu mâinile de cap. Supărarea lui era peste măsură de mare. Furios, se repezi la nevastă, îi căpușă pielea cu pumni și cu ghionturi, o trase de păr, o tăvăli prin toată odaia, însă . . . zadarnic: de liniștit tot n-o putea liniști. Atunci a pus mîna pe ea și a tîrît-o la judecată.

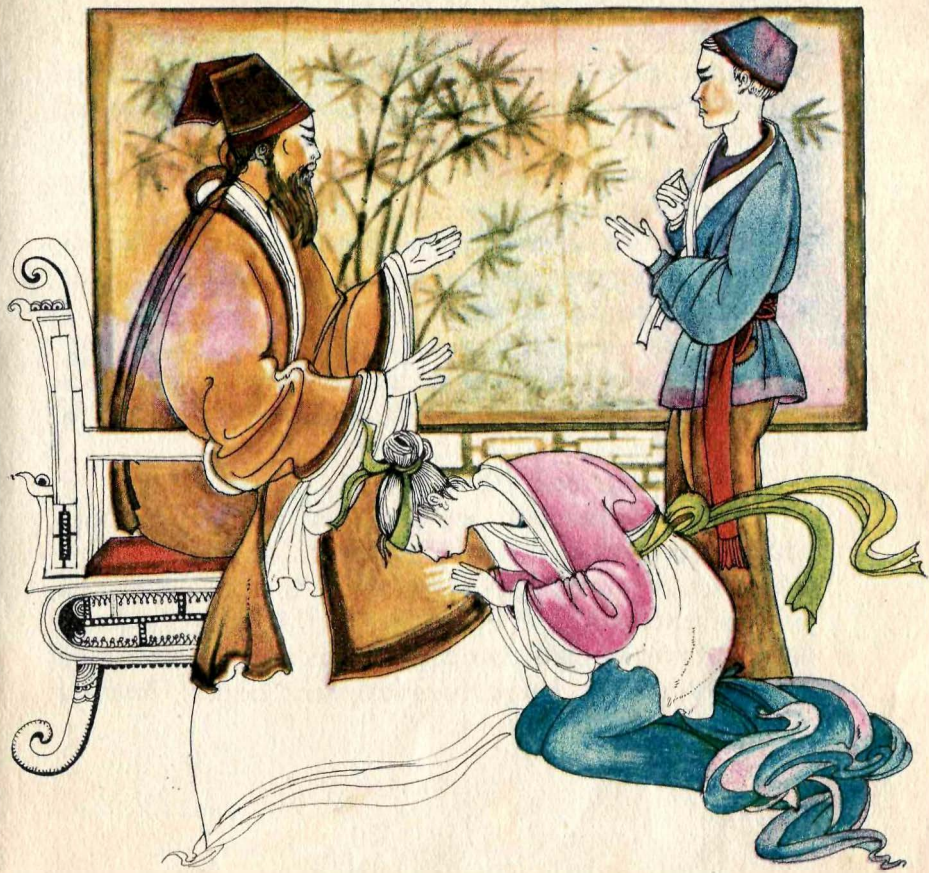
— Femeia asta rea, i-o arătă el judecătorului, m-a ruinat, mi-a distrus întreaga avere. Condamnați-o, vă rog! Condamnați-o la moarte!

Înțelept, judecătorul i-a cerut să-i povestească de-a fir-a-păr întreaga tărașenie. Omul a spus-o dintr-o singură răsuflare, iar legiuitorului nu i-a scăpat nici măcar o vorbuliță.

— Asta e tot? a întrebat el.

— Tot, înălțimea ta.

— Vai, ce păcat! Așa o mare avere să fie distrusă . . . N-am ce să fac. Trebuie să te condamn la moarte, femeie.



Rostind aceste vorbe, judecătorul chemă un **aprod** și poruncii să o arunce pe nefericita care spărsese oul într-un cazan cu apă clocotită.

Ea, plingînd în hohote, se aruncă la picioarele omului care o condamnase.

– Înălțimea ta, rogu-te, ai îndurare, nu mă **osîndi**. Avera soțului meu nu a existat în realitate. **De ce să** fiu omorîtă pentru un ou?

Încrunțat, judecătorul îi răspunse:

– Nici cumpărarea unei alte neveste, de către **so-**țul tău, nu era o faptă reală. De ce ai fost **așa** de pismașă?

Condamnata oftă din adîncuri și îi răspunse:

– Da, înălțimea ta; ai dreptate. Nu era o faptă reală însă, cine știe? Dacă oul acela ar fi adus totuși bărbatului meu ciștigul visat? N-ar fi fost pentru noi o adevărată rădăcină de nenorocire? Iată de ce socotesc, cu mintea mea cea proastă, că tot mai bine e să trăim săraci și cu inima liniștită, decît bogați, însă cu sufletul umbrît de mîhnire.



Rîzînd, judecătorul se ridică din jilț, puse mîna pe umerii femeii istețe, care stătea la picioarele sale, o ajută să se ridice, apoi se întoarce către bărbatul acesteia:

– Omule – zise judecătorul – bucură-te că ai o femeie mîntoasă, mergeți acasă împreună, folosește-te de judecata ei, așterne-te pe muncă și nu mai visa la cai verzi pe pereți. Astfel veți scăpa de sărăcie și veți fi, într-adevăr, fericiți.

## PEȘTIȘORUL DE AUR

Odinioară trăia un om care își câștiga viața numai și numai pescuind. Într-o zi a aruncat năvodul în râu și a prins un peștișor de aur. Nemaiputându-și stăpîni bucuria, a întins mîna să-l apuce, dar peștele, dintr-o smucitură, a sărit în apă. Pescarul s-a întors acasă supărat, gîndindu-se tot timpul la peștișorul de aur. În fiecare zi mergea pe malul riului, arunca năvodul și aștepta trăgînd nădejde că va prinde iar peștișorul de aur.

Așa au trecut trei ani. Apoi pescarul și-a schimbat meseria, a deschis un magazin de pînzeturi într-un

tîrg și a început să facă negoț. Cîștiga mulți bani și o ducea bine, însă nu putea uita acel peștișor strălucitor de aur.

După cîțva timp, s-a întîmplat că soția sa a murit. Pescarul s-a căsătorit a doua oară cu o femeie care avea un copil. La început l-a iubit foarte mult pe copil, dar, pe măsură ce copilul se făcea mare, simțea că nu este al lui și treptat a încetat să-l mai iubească. Mergînd adesea pe alte meleaguri, ca să-și vîndă marfa, se înstrăina și mai mult de copil.

Într-o zi, copilul a văzut un om pescuind în rîu și și-a adus aminte că-n colțul camerei lui este un năvod. S-a întors fuga acasă și a rugat-o pe mama lui:

– Mamă, dă-mi, te rog, năvodul, vreau să pescuiesc în rîu.

Mama, grijulie, i-a spus:

– Ești încă prea mic ca să mergi la rîu, ai putea să te îneci.

Copilul însă s-a rugat atît de mult, încît mama sa, nemaștiind ce să-i mai spună, i-a dat năvodul. Co-

pilul a aruncat năvodul și după puțin timp l-a scos grăbit. De îndată ce a privit, a văzut în el un peștișor de aur. L-a apucat iute cu amindouă mâinile și a pornit-o spre casă, gândindu-se ce să facă. Să-l vîndă? Să-l fiarbă și să-l mănînce?

A privit lung la peștișorul de aur și nu a mai fost în stare să se întoarcă acasă.

„Să mănînc un peștișor de aur așa de frumos, păcat, mai bine am să-l las în rîu, să se joace în voie”.

A dat drumul peștișorului în rîu și s-a întors acasă cu năvodul gol. Copiii care se jucau pe malul riului, văzînd că a dat drumul peștișorului de aur, au fugit și au dat de veste tatălui vitreg.

— Fiul dumitale a prins în rîu un peștișor strălucitor ca aurul și l-a aruncat înapoi în apă. Cum de s-a îndurat să facă așa ceva?

Negustorul, cînd a auzit, s-a făcut negru de supărare. „Mă gîndesc de opt ani la peștișorul de aur și chiar copilul nostru să-i dea drumul? Dacă l-ar fi adus acasă m-aș fi îmbogățit ca nimeni altul”!

Fierbînd de mînie, a intrat în casă cu o sabie, a pus mina pe băiat și l-a întrebat:

– Cum ai îndrăznit să dai drumul peștișorului meu de aur?

Băiatul s-a chircit de spaimă, n-a scos nici un cuvînt, dar negustorul, văzînd purtarea copilului, s-a infuriat și mai tare și i-a pus sabia în piept, strigînd:

– Pentru mine peștișorul de aur înseamnă mai mult decît un fiu ca tine. O să te omor!

Și strigînd, a vrut să-i înfigă sabia în piept. Mama, plingînd, și-a îmbrățișat copilul.

– Pentru un peștișor de aur să-l omori?

L-a rugat mult timp, vîrsînd lacrimi amare, dar n-a izbutit să-l înduplece. În cele din urmă, neavînd încotro, a zis:

– Dacă vrei să-l omori, n-ai să poți ziua. Așteaptă să-l omori la noapte, cînd nu va vedea nimeni.

Negustorul l-a lăsat pe copil, plecînd furios. Mama și fiul plingeau îmbrățișați. Ea l-a sfătuit:

– Copilule, du-te în lume. Nu mai poți să stai lângă mine, pentru că nu te mai pot apăra.

I-a pregătit o traistă cu merinde și l-a sfătuit:

– Dacă vrei să-ți cauți un tovarăș de drum, mai întâi pune-l la încercare în felul următor: Roagă-l să te aștepte, pentru că tu ai puțină treabă. Dacă omul acela te așteaptă, atunci fă-ți-l prieten. Dacă nu te așteaptă, nu trebuie să pornești cu el la drum.

Mama și fiul s-au îmbrățișat și și-au luat rămas-bun. A mers băiatul mult, mult, și a întâlnit un om cu care a călătorit o jumătate de zi. Aducându-și aminte de cuvintele mamei, i-a spus:

– Așteaptă-mă, am puțină treabă.

Omul l-a așteptat cît l-a așteptat, dar pe urmă a plecat. Băiatul și-a spus: „Vorba mamei nu dă greș!” Și a pornit-o iar singur mai departe.

Pe drum a mai pus la încercare un om și lucrurile s-au petrecut la fel.

A treia zi, pe înserate, lângă el s-a ivit deodată un tinăr voinic, care i-a spus:

– Frățiorule, să mergem împreună. Și l-a întrebat de ce este singur.

Copilul i-a mărturisit deschis:

– Tatăl meu vrea să mă omoare pentru un peștișor de aur. Mama mi-a spus să fug și nu știu încotro s-o iau ca să fie bine.

Tinărul l-a liniștit:

– Nu te întrista, oriunde vei merge vom fi împreună și am să te ajut. Și au plecat împreună și au hotărât să fie frați de cruce. După două zile au ajuns într-un oraș, unde era o lege: „Cine mănincă și nu plătește este condamnat la moarte”.

Dar cei doi tineri nu știau aceasta. Mergind pe străzi, au văzut multe mîncăruri și au simțit că într-adevăr nu mai pot răbda de foame.

Fratele cel mic i-a spus tinărului:

– De-am avea bani, am lua ceva în gură!

Tinărul i-a răspuns:

– Dacă n-avem bani, plătim prin muncă.

Au intrat într-un restaurant și au cerut chelnăru-

lui să le aducă colțunași cu carne și spaghete. Au mâncat cu poftă. Când să plătească au cerut de lucru în schimbul mîncării. Patronul n-a primit și i-a pîrit împăratului.

Împăratul a primit plîngerea, s-a sfătuit cu sfetnicul și a ordonat:

– Să-i arestezi pe cei doi în noaptea asta.

Seara, tinerii au fost arestați de soldați și duși în fața împăratului. Împăratul i-a întrebat:

– Ați mîncat, de ce n-ați plătit?

Tinerii au răspuns:

– Sîntem drumetri, nu mai avem bani, vrem să plătim prin muncă.

Atunci împăratul și-a ieșit din fire:

– Eu am făcut legea. Cine mănîcă și nu plătește este un tilhar, trebuie să plătească prin moarte. Ia pe acești flăcăi și du-i la spînzurătoare.

Sfetnicul l-a rugat pe împărat:

– Împărate, îngăduiți-mi să vă spun două vorbe: Împăratul i-a dat încuviințarea:



– Te ascult.

– Cei doi tineri sînt sănătoși și voinici și nu par să se teamă de primejdii. Prințesa a fost răpită de un zmeu acum șapte ani, iar toți cei pe care i-ai trimis să o salveze au fost prăpădiți de zmeu. Acum mă gîndesc să-i lăsăm și pe ei să încerce. Dacă o vor salva pe prințesă, îi vei ridica la rangul de demnitari și prințesa se va mărita cu unul dintre ei. Dacă n-o vor salva pe prințesă, atunci își vor primi pedeapsa. Ce spun-eți?

Împăratul i-a dat dreptate și imediat i-a chemat înapoi pe tineri, spunîndu-le:

– Fata mea a fost răpită de un zmeu. Mergeți de o căutați și dacă o veți salva veți fi răsplătiți.

Ei au primit cu bucurie. Împăratul le-a dăruit sabia lui și a poruncit să li se dea cei doi cai roibi ai săi, ca să-i încalece. Ei au plecat la drum veseli și mîndri. După două zile au ajuns în fața unui munte prăpăstios. Muntele era numai stînci și țăncuri de piatră. Au legat caii la poalele muntelui și au început să urce

spre creastă. Deodată, fratele mai mare i-a spus fratelui mai mic:

– Vezi ceva?

Fratele mai mic i-a răspuns:

– Uită-te la poalele muntelui, unde se află o casă de aur, iar lângă ea un pîriu cu un pod.

Dar pe cînd priveau în jos, le-a apărut în faţă o zmeoaică bătrînă, nu prea departe de ei şi care i-a întrebat cu trufie:

– Cine sînteţi voi, de îndrăzniţi să călcaţi pe aici? Oare aţi venit la moarte?

Şi ţintuindu-i cu privirea, a deschis gura mare şi balele îi curgeau şuvoi, ca şi cum ar fi vrut să-i înghită dintr-o dată.

Tinerii nu s-au speriat, ci îndată au scos sabia. Zmeoaica a prins să se laude:

– Chiar dacă ar fi o sută sau o mie ca voi, nu s-ar mai întoarce nici unul. Împăratul trimite în fiecare an mii de soldaţi, dar cum ai sorbi aerul în piept, tot aşa de uşor scot eu pieile de pe ei, apoi oasele le spulber



în aer. Virful muntelui pe care stați este clădit din oasele lor. Flăcăilor, care miroșiți încă a lapte, este de ajuns să sorb aer o dată și voi face din carnea voastră tocăniță.

Frățiorul n-a așteptat să termine de vorbit zmeoaica, și a ridicat sabia plin de minie, să o ucidă. Zmeoaica i-a suflat drept în față și sabia a zburat în aer. Fratele mai mare a văzut primejdia și a zis:

– Frățioare, dă-te la o parte, să vin eu!

Zmeoaica i-a spus rînjind:

– Bine, o să te omor pe tine primul!

Vorbind, a sorbit din răspuțeri, și pe loc s-a format un vârtej. Tînărul, sorbit de vârtej, cu sabia în mînă, a intrat drept în gîtul zmeoaicei. În aceeași clipă i-a despicat capul în două. Sîngele curgea ca apa unui rîu.

Frații au învins. Au mers pînă la malul rîului și și-au spălat hainele și sabia de sînge. Atunci din castelul de aur a ieșit o fată frumoasă, care avea în mînă un ceainic de aur cu gîtul lung.

I-a privit pe cei doi frați și după ce a făcut o plecăciune le-a vorbit cu voce tare:

– O, ce viteji sînteți dacă ați ajuns pînă aici! Nici un om n-a călcat pe aceste meleaguri. Fiica împăratului adusă aici a fost răpită de zmeoaică.

Tinerii i-au răspuns:

– Noi am venit să o găsim pe prințesă.

– Plecați repede. Dacă vă prinde zmeoaica, veți muri. Eu sînt fiica împăratului. Tata a trimis oameni cu duiumul, ca să mă salveze, dar zmeoaica i-a mîncat pe toți.

– Prințesă, du-te în spatele muntelui și privește.

Prințesa a fugit într-un suflet în spatele muntelui și a văzut trupul zmeoaicei zăcînd la pămînt. Nemaiputînd de bucurie, s-a întors alergînd ca vîntul.

– Sînteți într-adevăr niște viteji de seamă, dacă ați omorît-o pe zmeoaică. Însă ea mai are doi fii, care au plecat de patruzeci de zile și trebuie să se întoarcă.

– Nu te teme, prințesă. Știm noi ce să facem cu ei.

Prințesa i-a dus în castel, unde au mîncat cele mai

bune mîncăruri. Apoi fratele mai mare i-a spus frăţiorului să o păzească pe prinţesă şi să rămînă în faţa castelului. El s-a ascuns sub pod şi a aşteptat în tăcere.

După puţin timp, s-au arătat cei doi fii ai zmeoaicei, zmeul alb şi zmeul negru. De departe au simţit că pe acolo au trecut nişte străini şi au strigat:

– Cine-s oamenii care au venit? Să iasă repede!

– Zmeilor, daţi-ne-o pe fata împăratului, a spus tînărul şi-a sărit în faţa lor. Dacă nu ne-o daţi, o să vă spintec şi o să vă tai capetele.

– Eşti ca un copilăş nou-născut, a zis zmeul alb. Îndrăzneşti să te lauzi! Ai venit să-ţi găseşti moartea? Şi într-o clipă a ridicat sulîţa lungă de zece stînji şi a aruncat-o drept spre inima tînărului. Flăcăul nu s-a speriat de loc, a prins cu uşurinţă sulîţa şi a rupt-o.

Zmeul negru s-a înfricoşat. Se gîdea: „Sulîţa fratelui meu poate să străpungă muntele Cumbun şi nu se rupe. Acest flăcău este de temut, să-l zdrobesc!

Ca un urs turbat s-a aruncat spre el și a ridicat un ciocan de fier de 700 de ocale. Acum să vezi!

Flăcăul, fără grabă, a atins ciocanul cu sabia. Ciocanul s-a spart în două și a căzut la pământ. Apoi tânărul i-a ridicat pe zmeul alb și pe zmeul negru, i-a aruncat la pământ, i-a străpuns cu sabia și le-a atârnat capetele de pod.

Frățiorul a venit în goană și l-a îmbrățișat fierbinte pe fratele cel curajos. După aceea, au luat-o pe prințesă, au încălecat în grabă și au zburat ca vîntul spre palat. Au trecut peste pustiuri și cîmpii. Cînd au ajuns cale de o zi de oraș, au poposit într-un sat, unde toți oamenii au venit să-i întîmpine.

Un bătrîn cu părul alb s-a dus în grabă să ducă vestea bună împăratului. Împăratul auzind și-a zis: „Oare sînt treaz sau visez?”

Bătrînul a zîmbit, mîngîindu-și barba.

– Dacă nu este adevărat, să-mi tăiați capul.

Atunci împăratul a dăruit bătrînului o tavă plină cu aur și chiar în acea noapte împreună cu sfetnicii și

cu 400 de soldați, cîntînd și bătînd din tobe au pornit spre sat. Mulțimea i-a purtat pe sus și i-a dus drept la palat.

După șapte zile, împăratul a chemat o pețitoare și i-a spus:

– Care din cei doi flăcăi o va cere pe prințesă, aceluia am să i-o dau.

Pețitoarea a dat de veste celor doi frați, dar fiecare din ei spunea că celălalt ar merita răsplata. În cele din urmă, fratele mai mare a spus:

– Cere-o tu, eu nu pot să mă căsătoresc, mai tîrziu ai să înțelegi.

Auzind acestea, frățiorul s-a hotărît să o ceară de soție. Împăratul, de îndată ce a aflat, a poruncit să se facă o nuntă mare ca-n povești.

Au trecut șapte zile și în a opta zi, fratele mai mare a spus frățiorului:

– Frățioare, eu trebuie să mă întorc acasă, dar tu rămîi aici.

– Dacă pleci tu, plec și eu.





Împăratul, cînd a aflat, i-a rugat pe amîndoi să rămînă la curtea lui, însă toate rugămințile au fost în zadar și împăratul a trebuit să se despartă cu durere de fiică și de ginere. Înainte de plecare, li s-au pregătit merinde îmbelșugate, aur și argint pentru drum.

Au mers ei cale lungă, pînă cînd, într-o zi, au ajuns la un rîu. Atunci fratele mai mare a cerut tuturor să se oprească și i-a spus frățiorului:

– Cînd aveai cincisprezece ani ai aruncat năvodul în acest rîu. Nu-ți amintești ce ai prins?

– Am prins un peștișor de aur!

– Și ce ai făcut cu el?

– Am dat drumul peștișorului de aur în apa rîului.

– Frățioare, copil milos, eu sînt peștișorul de aur.

Cu mine ai fost atît de bun, de nu m-ai omorît și m-ai lăsat liber. Pentru mine ai îndurat atîtea chinuri, de aceea am venit să te răsplătesc. Acum ai înțeles. O să ne mai vedem – a zis tînărul și a sărit în rîu.

Curînd în apă s-a ivit un peștișor de aur strălucitor.

## CUPRINS

Poc-Trosc! . . . . .	5
Dragonul Roșu . . . . .	10
Oul de păuniță . . . . .	22
Rădăcina de nenorocire . . .	34
Peștișorul de aur . . . . .	42

Lector: IOANA RICUS  
Tehnoredactor: ELENA GĂRAJĂU

---

*Apărut: 1971. Comanda nr. 217. Coli de  
tipar: 2,5.*

Tiparul executat sub comanda nr. 152/1971, la  
Întreprinderea poligrafică „Crișana” Oradea,  
Str. Moscovei nr. 5

---

Republica Socialistă România